

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Томілінські читання

Матеріали VIII науково-практичної конференції
з міжнародною участю

м. Харків, 30 жовтня 2025 року

Харків – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет**

**ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ ТА СПОСОБИ
ЇХ ВИРІШЕННЯ**

Томілінські читання

*Матеріали VIII науково-практичної конференції
з міжнародною участю*

м. Харків, 30 жовтня 2025 року

Харків
ХНМУ
2025

Краснікова А.М. Організація надання домедичної допомоги в умовах повномасштабного вторгнення.....	126
Помогайбо К.Г., Podpriadova A.A., Sokol К.М. Medical and social aspects of diseases that are priorities for the healthcare system in the world and in Ukraine	127
Sokol К.М., Kupina O.V., Olkhovska A.B. Organizational aspects of accessibility of medical and pharmaceutical care for hypertensive disease in Ukraine.....	130
Mishchenko M.M., Mishchenko O.M. Brain strokes: current trends, diagnosis, treatment, and rehabilitation	134

Секція 6.

МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЗДОРОВ'Я, ПРОФІЛАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ

Кузнецова М.О., Помогайбо К.Г. Ознаки залежності від мобільних телефонів серед здобувачів Харківського національного медичного університету	137
Приходько Н.І., Помогайбо К.Г. Інтеграція громад у процеси формування здорового способу життя.....	138
Усенко С.Г., Рязанова О.А. Аналіз показників захворюваності на рак молочної залози в Харківській області: динаміка та сучасний стан.....	140
Масікевич А.Ю., Жуковський О.М., Забродський І.С. Сучасні виклики екологічної безпеки Буковинських Карпат	141
Мякина О.В., Нещенко О.О., Ващук М.А. Підтримка здоров'я і якісного життя літніх людей: існуючі програми та ініціативи	144
Мартиненко Н.М., Григоров М.М., Григоров М.С. Функції та можливості застосування бібліотерапії	148
Бордюжевська Л.В., Подпрядова А.А. Стрес як чинник омолодження інсультів в Україні.....	153
Шанигін А.В., Бабієнко В.В., Талалаєв К.О. Економіка змін клімату: тематичні дослідження та найкращі практики в охороні здоров'я	155
Мякина О.В., Нещенко О.О. Здоровий спосіб життя як джерело здоров'я: трактування та складові.....	157
Ричкова Ю.П., Трегуб П.О. Медико-соціальні особливості психологічного сприйняття діагнозу ВІЛ-інфекція у пацієнтів, які отримують антиретровірусну терапію	160

Секція 6. МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЗДОРОВ'Я, ПРОФІЛАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ

ОЗНАКИ ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД МОБІЛЬНИХ ТЕЛЕФОНІВ СЕРЕД ЗДОБУВАЧІВ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Кузнецова М.О., Помогайбо К.Г.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. За останні воєнні роки, зросла питома вага хронічного стресу, як фактору, що негативно впливає на здоров'я населення України. Разом з негативним впливом цього фактору доєднався вплив супутніх не менш значущих чинників, наприклад залежність від різноманітних гаджетів (мобільні телефони, планшети, ноутбуки тощо) [1].

Сучасними дослідженнями доведено, що постійне використання різноманітних гаджетів негативним чином впливає на розумові здібності [1; 2] і знижує мотивацію до навчання [3]. Проте, в опублікованих дослідженнях «постійне використання» не позначають як залежність і недостатньо висвітлюють всі аспекти того чому в сучасних умовах це слід розглядати як шкідливий чинник, що може стати причиною погіршення здоров'я і появи хвороб.

Метою даної роботи було висвітлити залежність від мобільних телефонів та її вплив на стан здоров'я здобувачів вищої освіти Харківського національного медичного університету.

Матеріали та методи. До дослідження було залучено 49 здобувачів вищої освіти, які навчались на 1 – 3 курсах Харківського національного медичного університету (ХНМУ) на I–IV медичних факультетах. Для цього було використано спеціально розроблений опитувальник, який поширювався за допомогою Google-forms в найбільш поширених серед здобувачів вищої освіти соціальних мережах.

Результати. Під час аналізу отриманих під час дослідження даних, було визначено наявність у здобувачів вищої освіти ознак залежності від мобільних телефонів. Водночас інтенсивність прояву ознак такої залежності відрізнялась серед хлопців та дівчат. Серед опитаних хлопців 89 % вказували час безперервного використання телефону до 3 годин. При цьому 8 % респондентів зазначили, що використовують телефон 1,5 години, 3 % не змогли відповісти на це питання.

Водночас, інтервали між використанням мобільного телефону (смартфону) у дівчат у середньому коливалися від 10 до 15 хвилин, на що вказували 78 % опитаних, решта респонденток не змогла відповісти на це питання. Серед хлопців цей інтервал становив 30–40 хвилин, про що свідчили 88 % респондентів, інші 12 % стверджували, що інтервал між користуванням становив 1–2 години.

Крім того, у ході дослідження були виявлені значущі дані, що свідчать про наявність у здобувачів ознак залежності від мобільних телефонів, саме: відчуття тривоги – у 49 % опитаних; дратівливість – у 20 % респондентів; агресія при

відсутності мобільного телефону навіть протягом короткого часу – у 18 % опитаних; стрес – у 10 %; та пригнічення настрою аж до депресії – у 3 % респондентів.

До того ж, були виявлені соматичні симптоми, саме: головний біль був зафіксований у 56 % здобувачів; безсоння турбувало 29 % респондентів; зниження гостроти зору спостерігалось у 8 % опитаних; та у 7 % – відчуття дискомфорту в шії та спині.

Водночас, у здобувачів, які постійно користувались гаджетами, були виявлені поведінкові порушення, такі як: утруднення із припиненням використання гаджета – у 69 % випадків; неконтрольоване користування гаджетами – у 25 % випадків; та відчуття «соціальної ізоляції» – у 6 % опитаних.

Отримані дані узгоджуються з результатами вже існуючих досліджень, які вказують на наявність поведінкових змін у молодих людей, які постійно користуються мобільними пристроями. Крім того, аналіз результатів вказує на наявність ознак інформаційного перевантаження, що супроводжується порушеннями сну, концентрації уваги та пам'яті. Це інформаційне перевантаження, пов'язане з постійним перегортанням різних вкладок і соціальних мереж, призводило до емоційного стомлення, проте користувач вже не міг відмовитись від використання гаджета, оскільки шукав «дозу» нових вражень.

До того ж, у респондентів виявляли ознаки порушення соціальної взаємодії, що проявлялося у утрудненні комунікації як між самими здобувачами, так і між здобувачами та викладачами.

Висновки. На основі отриманих під час дослідження даних, було встановлено соціальну значущість цієї проблеми, що створює передумови для подальшого вивчення причинно-наслідкового зв'язку між залежністю від гаджетів і погіршенням стану здоров'я молодого населення нашої країни.

Література:

1. Косілова О. Ю., Бойко І. С., Калінін Д. Е. (2022, September). Залежність від гаджетів в умовах військового стану. In Матеріали The XXXII International Scientific and Practical Conference «Modern ways of solving the latest problems in science». P. 194–195.
2. Gega L., Jankovic D., Saramago P., Marshall D., Dawson S., Brabyn S., Nikolaidis G. F., Melton H., Churchill R., Bojke L. Digital interventions in mental health: evidence syntheses and economic modelling. *Health Technol Assess.* 2022; 26(1):1–182.
3. Shekelle P., Begashaw M., De Vries G., Miale-Lye I. *Integrated Mental and Behavioral Health Care.* Washington (DC): Department of Veterans Affairs (US); 2024.

ІНТЕГРАЦІЯ ГРОМАД У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

Приходько Н.І., Помогайбо К.Г.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Сучасні виклики у сфері громадського здоров'я в Україні, зокрема наслідки воєнного стану, соціально-економічна нестабільність та зростання рівня хронічних неінфекційних захворювань, вимагають нових підходів до організації профілактичної роботи. Одним із ключових напрямів є інтеграція громад у процеси формування здорового способу життя, що передбачає активну участь

Наукове видання

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Томілінські читання

Матеріали VIII науково-практичної конференції
з міжнародною участю

Відповідальна за випуск К.Г. Помогайбо

Формат А5. Ум. друк. арк.16,375. Зам. № 25-134.

**Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com
vid.redact@kmmu.edu.ua**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, виробників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.